

Kremser-Schmidt,

slaven slikar.

(Spisal *Viktor Steska.*)

(Dalje.)

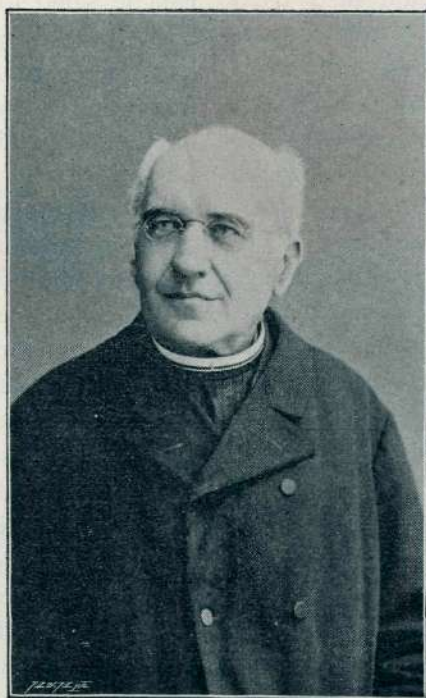
II.

Vsak človek je kolikor toliko otrok svojega časa. Tudi umetniki skoro ne poznajo izjem od tega pravila. Redko so sejani taki, ki bi tihoma delali brez ozira na ves svet, na slavo in zaničevanje, potem pa stopili na dan s titanskimi deli, katera pokopavajo staro dobo in pripomorejo novi k zmagi, kakor lepo piše Lübke.

V delih vsakega umetnika se zrcali notranje in javno življenje njegove dobe, šege in navade, te težnje in boji, verska mlačnost ali navdušenost. Ali mar mislite, dragi rojaki, da sedanja nova struja v našem leposlovju (ki je le pogreta jed) ne označuje nove dobe? Oj pač! Toda ta doba nas ne napolnjuje z veseljem. Zakaj ne? Ker nima zdrave podlage. Kakšni so junaki te struje? Po zemlji lazijo, govoré, delajo, veselé se in žalosté brez višjega namena, brez vzorov in, rekli bi, tudi brez nad. Recimo, da doživé pisatelji nove struje starost, kako bodo ti starčki gledali na žalostne plodove svojih spisov, teh bolnih otročičev razgrete domišljije ali pa pobranih z mrzlega tlaka po mestnih ulicah? Koliko potrjih src, razdvo-

jenih duš, nestalnih značajev bodo imeli na vesti! Ne vem, je-li jim bo to sladilo zadnje ure! Nedosežno lepo jim je zaklical Gregorčič:

Za tabo solz potok lijoč,
Oči gasnoče, cvet venoč,
Končan pokoj, kesanja strup,
V potrjih prsih črn obup! —

Božidar Rajič.

Novih potov Schmidt ni hodil. Že njegova šola ni bila taka, da bi mu bilo to mogoče, pa tudi njegov značaj ni bil bojevit, da bi se spustil v boj z drugimi, ki so mislili in čutili drugače. Če pravi Slomšek o Metelku, da je delal tihemu potoku jednak do svoje sive starosti, smemo isto trditi tudi o Schmidt.

V malem mestu, daleč od posvetnega šuma, je slikal mirno in vstrajno. Iz svoje hiše je imel lep razgled na vrt, vzdigajoč se do starega gradu 'Stein', na drugi strani pa je lahko gledal v bodre dunavske valove in tam na hribu v lesketajoči se samostan Göttweig. V tej hiši je sprejemal naročevalce,

vadil učence, ustvarjal svoja dela, večinoma nabožne vsebine in dihajoča pravo pobožnost. Tega pač ne zadene vsak umetnik, ampak samo tisti, ki je sam poln tega čustva.

In vendar ima slikar Schmidt nekaj posebnega v barvi in v sestavi. Iz posebnostij